

Isten kegyelméből élünk és a templom ajtaja nyitva

Hovatartozásról, magyarságról, önazonosságtudatról, és hitéletről

Aki kérdez:

Dr Békássy N Albert

Aki válaszol:

**Mme Heddad Anne Marie -
Nagy Annamária**, párizsi gondokasszony

34 Avenue Maurice Berteaux
78500 Sartrouville Franciaország
+33 139151983
nanni.heddad@orange.fr

1. Kérlek mutatkozz be: családi háttered - hová valósi vagy?

Budapesttől 30 km-re, Gyömrőn születtem egy évvel a második világháború vége után. Édesanyám Fülöp Anna, fekete hajú és fekete szemű öntudatos sáromberkei, erdélyi református szép leány volt. Édesapámmal - egy anygyalföli munkáscsalád sokadik gyermekével - a háború vége fele kötötte össze az életét. Tüdejével állítólag halálos beteg volt és nem lehetett volna gyermeke. A jó Isten két gyermekkel ajándékozta meg, első voltam három napi vajúdás után a szülész nő életre pofozott!

Édesanyám– manapság azt mondanák - gyakorló - hívő református volt, gyermekeit rendre elvitte a templomba. A református templom, emlékszem, messze

tőlünk a település végén volt, oda gyalogoltunk minden vasárnap, hóban, sárban. Édesapám párttag volt, de nem akadályozta a templomba járást, csak mondogatta: *no belőletek sem lesz semmi ebben az országban!* Az 56-os események után felköltöztünk Budapestre és a Pozsonyi úti XIII. ker. református templomban konfirmáltam. Ott is esketett meg nt. Farkas József 1967-ben algéria származású kabil férjemmel. Sokat hallgattuk a prédikációit, aztán az 1968-ban született fogyatékos Down-kóros leányomat is ő keresztelte meg. Leányunk ápolása az egész családot igénybe vette: Istent kérve és Benne bízva tette mindenkinek amit kellett. Férjemmel 1970-ben települtünk át Algériába ahol hamarosan rátaláltam egy amerikai lelkész vezette református gyülekezetre. Ott

kereszteltük 1975-ben született fiamat. Algériában tulajdonképpen nagyon jól éreztem magamat: sikeresen beilleszkedtem az ottani életbe.

2. Hogy kerültél Párizsba? Milyen magyarnak lenni Franciaországban?

Hát igen - 30 éve élek Franciaországban. Leányunk 1974-ben súlyos, de sikeres sziműtéten esett át Párizsban, majd 1983-ban ismét a költözködés mellett döntöttük. Az algériai körülmények változásával megfelelő orvosi felügyelet kellett biztosítani a leányunknak és Párizsban telepedtünk le. Az új országban legelőször egy közeli francia református templomot kerestem meg, aztán 1984-ben már rátaláltam nt. Kulifay Imre vezette párizsi magyar református gyülekezetre.

Isten vezetett, a hitem és bizodalمام megsegített, az imádkozás pedig a döntéshozatal módszere volt a nagy elhatározásokban. Szeretetet kaptam úgy a gyülekezeti hívektől, mint a fogatékosok világában, nyitottszívű igen sok kedves barát és ismerős támogatt. A férjemet is tisztelettel fogadták a munkahelyén, megbecsülték. Nékünk nem voltak ún. emigrációs gondjaink. Beilleszkedtem a párizsi magyar református gyülekezet életébe és ekképp őrizhettem a magyarságomat is. Gyermekeinket megtanítottam magyarul s minden francia ismerősnek magyar földrajz- és történelemórát tartottam.

Franciaországban számos magyar szervezet létezik, közös jellemzőjük a különféle politikai kötődés, a származási hely vagy az ország elhagyásának ideje. Egyszóval az itteni magyarság sem egységes, nem is összetartó. A templomban viszont ilyesmiről szó sincs: a magyar istentiszteleten jól érzem magamat! Itt közösen Istent dicsérjük és áldásáért imádkozunk, feladatunk az összefogás, az emlékezés és az emlékeztetés.

3. Mit jelent egy világváros református közössége magyar és református gondnokának lenni – hivatást?

A párizsi magyar református gyülekezet Franciaországban hivatalosan bejegyzett egyház,

működését az 1934-es hagyományos magyar református zsinat-presbiteri egyházi törvénykönyv szabályozza. A presbitérium is ekképp működik. Közgyűlést tartunk minden évben. Feladatom jó előre közölni a hívekkel és a nyilvánossággal az istentiszteletek egész esztendei

idejét, lebonyolítani az egyházi levelezést, megszervezni az alkalmi szolgáltatókat: esketést, temetést és keresztelest. Vendéglelkész hiányában a feltámadás evangéliumának hirdetését a temetéseken kényszerűségből a presbitérium tagjai látják el magyar és francia nyelven.

Tulajdonképpen Nt Kulifay halála után 1986-ban kerültem a párizsi magyar református gyülekezet presbitériumába, majd 10 év következett nt. Drótos Árpád mellett, aki 1996-ban New Yorkba áttelepült. Egyházunk akkor mélyponton volt: hogyan tovább? Nem volt lelkész. Magyarországról teljesen reménytelen volt lelkészt szerezni: *nincs rá keret* - válaszolta ft. Bölcskei püspök. Akkor támadt az ötletem, hogy forduljunk a francia református egyházvezetéshez. Nyitottak is voltak a segítségre és felajánlottak egy félállású szolgálatot azzal a feltétellel, hogy a francia nyelvet megfelelő szinten tudó magyar lelkész a másik félidőben egy francia gyülekezet is ellásson, de erre ft. Bölcskei 18 esztendő kormányzása alatt nem került sor.

4. Egy közösség szerveződésének egyik alapja a nyelv lehet. A magyarok felekezeti széttagoaltsága mit jelent? Fő csomópontok, amelyek mentén egy világváros református közössége szerveződik?

Igen, a nyelv valóban közösségteremtő előfeltétel, de a valóságos gondot az anyagiak jelentik. A párizsi magyar református gyülekezet a hívek önkéntes adakozásából élt és él. Kulifai nt. úr szolgálata idején taxisoffőrként kereste meg egy darabig a mindennapi kenyérré válót. A párizsi reformátusság soha senkitől, sehonnan nem kapott támogatást. Katólikus Misszió is működik a francia fővárosban, hála Istennek lelkészi ellátottság és anyagi fennmaradási gondok nélkül. Ugyanakkor a kis magyar református közösség a lét

határán egyensúlyozhat mert nagyon félreértett *gazdag nyugati egyházaként* került be a magyarországi köztudatba. A kép viszont úgy teljes, ha elmondjuk, hogy a Generális Konvent 2009 óta utiköltségfedezettel évi 5 alkalommal szolgálattevőket küld Párizsba, akiknek a vendéglátását a gyülekezet fedezi.

Mondhatnám így lett belőlem egyfajta botcsinálta egyházi szervező. Az Úristen különös kegyelméből és akaratából, gyarló és képzetlen emberi megoldásokkal, de működik. A munkavégzést bírom, amit megkönnyít a korszerű műszaki hálós kapcsolattartás. Megoldásként vendéglelkészeket toborzunk istentisztelet tartásra és fogadunk minden hónap első vasárnapján. Az eltelt 18 esztendőben egyetlen alkalommal sem maradt el az istentisztelet: több mint 11 országból jó 80 valahány református lelkész érkezett és magyarul hirdette az Ígét. Ezt nevezem missziói munkának: élünk Isten kegyelméből és a templom ajtaja nyitva van. Mi párizsiak vagyunk az egyedüli református és magyar gyülekezet az országban. Széles körben ismertetjük a gyülekezeti alkalmainkat és világszerte szórjuk a hálós tájékoztatást az Interneten, a bloggon és facebookon. Örömmel nyugtázzuk, hogy még azok is ránk találnak, akik csak átutazóban érintik Párizst.

5. Kisebbségi létben, szétszórattatásban lelkipásztor nélkül megmaradni magyarnak és reformátusnak?

Háttértájékoztatóul ismernünk kell nt. Kulifay halála után a nyolcvanas évek történetét: akkor egyfajta egyházszakadás állt be és két magyar gyülekezetet is működött. A francia törvények szerint ugyan csak a mi bejegyzett közös-ségünk volt a hivatalos. Viszont meg volt az igény a gyülekezet újra-egyesítésére úgy, hogy a francia reformátusok állták volna a lelkészi ellátmány költségeinek felét, a két párizsi gyülekezet közösen annak egy negyedét és a Magyarországi Református Egyház a maradék negyedét. A két párizsi

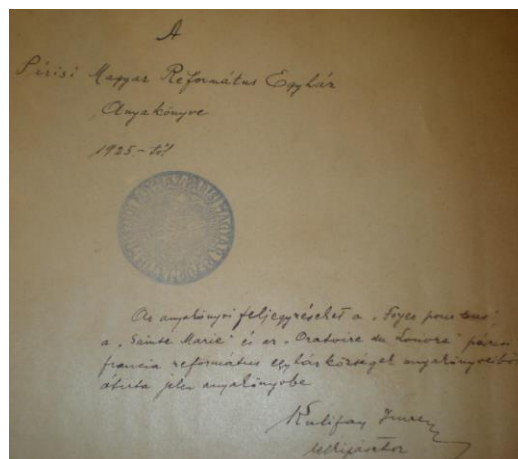

gyülekezet egyesült is, Parajdi Mester Laszló lett a főgondnok, jómagam pedig a gondnok. Így hozzám került megőrzésre a gyülekezet 1927 óta, több óriási kartondobozban tárolt hivatalos irattára – az anyakönyvek, nyilván- tartás stb. Csupán a magyarországiak

pozitív válasza maradt el. Ezzel dugába dőlt a francia reformátusokkal szőtt nagyvonalú terv: hiányzott a negyed állásra való pénz. Mi a teendő - hogyan tovább? Így maradt rám 18 évvel ezelőtt az egyházszerzés, az istentiszteletek megtartása, vendégelkészek rendszeres jövetelének és alkalmi szolgálatok szervezése.

6. Mi a véleményed az utóbbi években érkező migráns nemzedék anyanyelv- és reformátussághoz való kötődéséről? Van-e az anyagi kereteknek – mondjuk így - tehetségnek jelentősége?

Az emigráció igencsak megváltozott. Egy időben egyszerű a munkát keresők érkeztek, oklevél és képesítés nélküliek tömege. Aztán megjelentek a diákok, akik akár ösztöndíjas tanulmányi – akár au pair tartózkodási lehetőséget nyertek. Mostanában aztán érkeznek a diplomás jól képzett réteg de, ezek már munkába jönnek és aligha keresik a gyülekezeti közösséget ill. a templomot. A magyar diplomata testület is főleg a katolikusokhoz húz...

No, azért ne panaszkodjunk, mert volt idő, amikor közülük senki sem jött a templomba. Mostanság az erdélyiek jönnek többségben, anyanyelvüket sokszor gyatrán beszélve, de keresztelnek és annak ellenére, hogy sokszor vegyes házások, öntudatosan igénylik a magyar reformátussághoz tartozást – pedig nem kaptak református nevelést. Másoknak,

ugyanakkor nem a templomba járás az első idegenben, hanem az egzisztenciális lét megteremtése és a megélhetés. Igen nagy feladat nehezedik vállunkra : kimunkálni a magyar önazonosságot, megtartani a felekezeti ígényt és mindennek központjában szerepel a magyar nyelvű istentisztelet. Igaz, hitoktatásra, lelkigondozásra már nem jut sem idő, sem energia – sőt képzett emberünk sincs. Ezért is lenne nagyon fontos Párizsban állandó helyben lakó lelkész szolgálata.

7. És az egyházi utánpótlásról?

A szó szoros értelmében vállunkon cipeljük a 18 esztendeje lelkész nélküli párizsi gyülekezet sorsát. Illúziók nélkül tapasztaljuk, hogy ügye a zsebünkön áll, vagy bukik el. Továbbra is elképzelhetetlen önálló lelkészi állás fenntartása. A magyarországi ref. egyházi vezetőséget teljesen érintetlenül hagyja ez a gond. Egyhamar nem is lesz általuk kiküldött és fizetett lelkész - de nem csak Párizsban, hanem más nyugateurópai nagyvárosban sem – hisz Erdélyben és a Délvidék is óirási a lelkészhiány.

8. Illúziók nélkül az anyaország éltető figyelméről – elkerülve, hogy belefolyunk a szövődményes egyházpolitikába?

A Generális Konvet 2009 óta évente öt alkalommal küld istentisztelet tartására kárpátmedencei lelkészt. Ezzel viszont nem oldja meg a lényegét: van ugyan havonta egy – egy istentisztelet, de a lelkész pénteken érkezik és hétfőn megy vissza. Az emberekkel nincs aki foglalkozzék, lelkigondozás nincs, hitoktatás nincs, hitéleti nevelés nincs, egyszóval hiányzik az utánpótlás kinevelése.

9. Legpozitívabb személyes élményed - emlékezetes pillanatok, amit magyarságod kapcsán megéltél?

Sok élményben volt részem és megtapasztalom a mindennapos kis csodáit. Nem, nagy eseményekben nem igen volt részem. De, boldoggá tesz egy-egy szívre ható prédikáció, a Szentlélek ott a templomban megérinti a lelkemet és érzem, hogy így mind együtt egy hatalmas Úr kezében vagyunk. Amikor Nemzeti imánk – a himnusz felcsendül - akkor sokszor könnyet csal a szemembe. Vagy amikor felvonulunk egyszer egy évben magyar zászlókkal végig a Champs Élyséen - néha kevesen, néha többen - és 56-ra emlékezünk Párizsban vagy október 23-ra a diadalív - Arc de Triomphe - alatti ismeretlen katona sirján meggyújtjuk az öröklángot...

Vagy az immár mostani ötödik sorozatos Trianoni megemlékezésen Versaillesban állunk: ez nem magyarkodás - ez a nemzeti lét és egybetartozás - a szív és lélek egysége.

10. Mondhatjuk, hogy a párizsi magyar református önazonosságtudat bizakodásra adhat okot a jövőt illetően?

Sajnos nem érezzük biztonságban a jövőnket. De ne feledjük, a 87 éves – mai nevén - Magyar Protestáns Református Egyház Franciaországban továbbra is létezik, volt és lesz mindaddig, amíg akadnak akik tovább viszik a zászlót. Voltak mélypontok a múltban is - ime még mindig itt vagyunk. Ha a jó Isten úgy rendelkezett felőlünk,

akkor Párizsban a magyaroknak is nyitva marad a templom ajtaja. Imádkozom, hogy a gyülekezet még igazi egyházi életet élhessen nem csak istentisztelet tartással minden vasárnap, de hitoktatással és teljes munkaidőben dolgozó, helyben lakó lelkipásztorral.
„Kérjétek azért az aratásnak Urát, hogy küldjön munkásokat az Ő aratásába!” Mt 9, 38

Köszönöm a lehetőséget, hogy ennyi mindent megosztottál velünk. Isten áldását, sok erőt és kitartást kívánok jó egészségben a nyugati vártán.